

กรมการศึกษานอกโรงเรียน
 พ.ศ. ๒๕๕๖
 วันที่ ๒๗/๑๒/๕๕ พ.ศ. ๒๕๕๖

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและนิติ ๒
 วันที่ ๒๕/๑๒/๕๕ เวลา ๑๕.๐๐ น.

พ.ศ. ๒๕๕๖
 วันที่ ๒๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ซึ่งส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้น

ข้าพเจ้ากับคณะกรรมาธิการร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการศึกษานอกโรงเรียน

พร้อมด้วยบัณฑิตกสิการและเกษตร และบัณฑิตกสิกรรมระดับปริญญาตรีของร่างพระราชบัญญัติ
 มาเพื่อได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและหากสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบแล้ว
 ก็ขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

๑. (นาย สุรสิทธิ์ นพคุณ)
 ส.ส. พรรคเพื่อไทย (๐๗๕) ✓

๑. นางสาว สุนิษา ผู้เสนอ
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก ๐๘๕ ✓

๓. พ.ศ. ๒๕๕๖
 (สมชาย นพคุณ)
 ส.ส. พรรค เพื่อไทย ๑๕๕ ✓

๕. Chudinee ๕๗๐ ✓
 พรรค เพื่อไทย

๕. (สุรสิทธิ์ นพคุณ) ✓
 ส.ส. พรรคเพื่อไทย ๕๗๐
 พ.ศ. ๒๕๕๖ สภาผู้แทนราษฎร

๖. พ.ศ. ๒๕๕๖ ๓๒๕ ✓
 ส.ส. พรรคเพื่อไทย ๓๒๕

รับรองลายมือชื่อถูกต้อง
ปิยนุช ชื่น
 (พ.ศ. ๒๕๕๖) ๒๕๕๖

รับรองลายมือชื่อถูกต้อง
 (น.ส.ปวีพรรณ ฤทธิ์ชัย)

๗.๕ ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
 นายไพฑูริศ ศรีวิรัตน์ ส.ส. นายฉิมพลี ตรีรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย หมายเลขประจำตัวสมาชิก 105กน
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 234 ✓

๗.๖ นายไพฑูริศ ศรีวิรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 236 ✓

๑๐.๕ นายฉิมพลี ตรีรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 130 ✓

๑๑.๕ นายวิรัช สานิตกร
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 205 (8)

๑๑.๖ นายวิรัช วัฒนวิทย์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 166
 นายวิรัช วัฒนวิทย์ 10 สภาผู้แทนราษฎร

๑๓.๕ นายไพฑูริศ ศรีวิรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 197

๑๓.๖ นายฉิมพลี ตรีรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 322

๑๕.๕ นายไพฑูริศ ศรีวิรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 147 ✓

๑๕.๖ นายฉิมพลี ตรีรัตน์
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
 หมายเลขประจำตัวสมาชิก 30

ประธานบริหารทั่วไป สำนักการประกอบ
 วันที่ ๓๕, ๖๕๕๖
 วันที่ ๗/๗/๕๖
 ส่งกลุ่มงานพระตำหนักปั้นพระยาฯ ดำเนินการ

นายฉิมพลี ตรีรัตน์

รับรองลายมือชื่อถูกต้อง

มีคอน บุณ้อย
(น.ส. มีวรรณ บุณ้อย)

ผู้เช่าเช่าพระราชนิเวศน์ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

รัชชูปการ พลตรี อภิเชษกร

๑๗.

มีคอน บุณ้อย
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 171

๑๘. ๕๕.

มีคอน บุณ้อย
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 47 ✓

นายสุรพงษ์ ไตรวิทย์

๑๘.

มีคอน บุณ้อย
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 100

๒๐. ๕๕.

มีคอน บุณ้อย
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 419 ✓

นายอรุณี พงศ์บุตร

๒๑. ๕๖.

อรุณี พงศ์บุตร
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 29 ✓

นายสุทัศน์ ปาณไชย

๒๒. ๕๖.

สุทัศน์ ปาณไชย
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 152 ✓

นายวิวัฒน์ กุศลศักดิ์วิมล

๒๓. ๕๖.

วิวัฒน์ กุศลศักดิ์วิมล
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 348 ✓

๒๔. ๕๖.

วิวัฒน์ กุศลศักดิ์วิมล
(.....)
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย

หมายเลขประจำตัวสมาชิก 329 ✓

นางกานดา ไชยกุล

๒๕. ๕๖.

กานดา ไชยกุล
(.....) ✓

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรค เพื่อไทย
หมายเลขประจำตัวสมาชิก 014

บันทึกหลักการและเหตุผล

ประกอบร่างพระราชบัญญัตินโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

เหตุผล

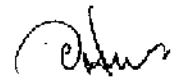
โดยที่ทรัพยากรน้ำเป็นทรัพยากรและปัจจัยที่สำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเป็นฐานรากในการพัฒนาประเทศ แต่พระราชบัญญัติเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่มีอยู่ปัจจุบันเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะด้าน เช่น การชลประทาน ท่อส่งและทางน้ำ น้ำบาดาล เป็นต้น ยังไม่มีพระราชบัญญัติเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำที่เป็นหลัก หรือแม่บทด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานให้กับทั้งส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ชุมชน และประชาชน ให้ครอบคลุมพื้นที่แหล่งน้ำ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ ระบบชลประทาน ฝ่าย พื้นที่ใช้น้ำ รวมไปถึงการให้บริการน้ำ ทั้งที่เป็นสาธารณะกวดเกษตร การอุตสาหกรรม โดยพระราชบัญญัตินี้จะเป็นกรอบในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่เกี่ยวข้อง กับ ๓ กระทรวงหลัก คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทย ซึ่งจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง ระเบียบ ต่างๆ ที่ต้องเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดการประสานการดำเนินงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ ลดความเสียหาย เกิดความมั่นคง เป็นธรรมและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

รับรอง

ร่าง

พระราชบัญญัติ
นโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

พ.ศ.

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

นายกรัฐมนตรี

๒๖ เมษายน ๒๕๕๕

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง มาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๔๓ มาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ นโยบายและการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไป ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายใดกำหนดเกี่ยวกับการใช้ การพัฒนา การบริหาร จัดการ หรือการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ดำเนินการไปตามกฎหมายเฉพาะนั้น

ในกรณีที่มีข้อสงสัยว่า กฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติการใช้ น้ำ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีความสอดคล้องหรือมีหลักเกณฑ์หรือแนวทางไม่ต่ำกว่า หลักเกณฑ์หรือแนวทางที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ให้ กนช. เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

* พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแก่ทรัพยากรน้ำในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงทรัพยากรน้ำที่อยู่ใน เขต ป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าด้วย แต่การผ่านหรือเข้าไปบน พื้นดินในเขตดังกล่าว ให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทรัพยากรน้ำ” หมายความว่า น้ำในบรรยากาศ น้ำบนผิวดินที่ไหลตามธรรมชาติ น้ำใต้ดิน น้ำในทะเลอาณาเขต คลอง แม่น้ำ หนอง บึง พื้นที่ชุ่มน้ำ แหล่งต้นน้ำ และแหล่งน้ำระหว่างประเทศที่ประเทศไทยอาจนำมาใช้

“แหล่งน้ำธรรมชาติ” หมายความว่า แหล่งรวมน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง น้ำบาดาล แหล่งน้ำที่เกิดขึ้นจากการกระทำของธรรมชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็นน้ำผิวดิน และน้ำใต้ดิน

“แหล่งน้ำสาธารณะ” หมายความว่า สระน้ำสาธารณะที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

“พื้นที่ต้นน้ำ” หมายความว่า พื้นที่ตอนบนของลำน้ำซึ่งล้อมรอบโดยสันเขา หรือสันปันน้ำ รับน้ำฝนที่ตกลงมาให้ไหลลงไปรวมเป็นร่องลำนํ้าต้นกั้นนิคของแม่น้ำ

“น้ำใต้ดิน” หมายความว่า แหล่งสะสมน้ำใต้ผิวดิน น้ำจืดที่ขังอยู่ในช่องว่างของดินหรือหิน เกิดจากการไหลซึมของน้ำผิวดินผ่านชั้นดินลงไปกักเก็บอยู่ใต้ผิวดิน

“ทางน้ำชลประทาน” หมายความว่า ทางน้ำที่ใช้ในการขนส่ง ระบาย กัก หรือกั้นน้ำ เพื่อการชลประทาน เพื่อการคมนาคมซึ่งมีการชลประทานรวมอยู่ด้วย เฉพาะภายในเขตที่ได้รับประโยชน์จากการชลประทาน ทางน้ำที่สงวนไว้ใช้ในการชลประทาน และทางน้ำอันเป็นอุปกรณ์แก่การชลประทาน

“สภาวะวิกฤต” หมายความว่า การเกิดสาธารณภัยเกี่ยวกับน้ำ

“พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม” หมายความว่า พื้นที่ลุ่มน้ำหรือพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ ซึ่งมีโอกาสเกิดน้ำท่วมจากสาเหตุน้ำไหลหลากถล่มลงลำน้ำหรือจากพื้นที่ข้างเคียง หรือน้ำท่วมขังจากปริมาณฝนตกหนักในพื้นที่เอง

“พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง” หมายความว่า พื้นที่ห่างไกลจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งมีโอกาสขาดแคลนน้ำ ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภค เพื่อการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ได้ง่าย หรืออยู่ในบริเวณที่มีปริมาณน้ำฝนตกค่อนข้างน้อย มีแหล่งน้ำธรรมชาติน้อย

“พื้นที่ชุ่มน้ำ” หมายความว่า พื้นที่ลุ่มน้ำ พื้นที่ราบลุ่ม พื้นที่ชื้นแฉะ พื้นที่ถ่าน้ำ มีน้ำท่วม มีน้ำขัง พื้นที่พรุ พื้นที่แหล่งน้ำทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งที่มีน้ำขังหรือท่วมอยู่ถาวรและชั่วคราว ทั้งที่เป็นแหล่งน้ำนิ่งและน้ำไหล ทั้งที่เป็นน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม

“พื้นที่ลุ่มน้ำ” หมายความว่า พื้นที่ซึ่งเมื่อฝนตกลงมาแล้ว น้ำจะไหลรวมกันลงสู่แม่น้ำ ทะเลสาบ หรืออ่างเก็บน้ำนั้น ๆ พื้นที่รอบลำน้ำที่ล้อมรอบด้วยแนวสันเขาและสันปันน้ำ ซึ่งรองรับน้ำฝนทั้งหมดที่ตกลงในพื้นที่ ไหลไปรวมกันในลำน้ำนั้น

“แนวเขตลุ่มน้ำ” หมายความว่า ที่ค้ำริมนอกสุดของชายค้ำง ด้านแผ่นดินที่เป็นแนวป้องกันทางชีวภาพที่กำหนดขึ้น โดยการปรึกษาหารือ และตกลงร่วมกันของชุมชนริมค้ำงแต่ละช่วงค้ำง โดยปราศจากสิ่งปลูกสร้าง ยกเว้น สิ่งปลูกสร้างสาธารณะที่ได้รับความยินยอมจากชุมชนชายฝั่ง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

“ผู้ใช้น้ำ” หมายความว่า ราษฎรผู้ใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ

“องค์กรผู้ใช้น้ำ” หมายความว่า การรวมกลุ่มของผู้ใช้น้ำตั้งแต่ ๒ รายขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำใด ๆ ร่วมกัน และลดปัญหาความขัดแย้ง

“มลพิษ” หมายความว่า มลพิษทางน้ำตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงรัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของตน กฎกระทรวงนั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้พื้นที่ลุ่มน้ำตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นพื้นที่จัดการทรัพยากรน้ำที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มีอำนาจและหน้าที่ดำเนินการ จัดการร่วมกันอย่างเป็นองค์รวมและบูรณาการในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

สิทธิในทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๗ ภายใต้บทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำสาธารณะเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ประชาชนย่อมมีสิทธิในการเข้าถึงและใช้ทรัพยากรน้ำอย่างเพียงพอและเหมาะสม แต่การใช้สิทธินั้นต้องไม่เกินความจำเป็นแก่ประโยชน์ในกิจกรรมหรือที่ดินของตนจนเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายกันสมควรแก่บุคคลอื่นในการใช้ทรัพยากรน้ำ หรือแก่เจ้าของที่ดินริมแหล่งน้ำนั้น

สิทธิในการใช้น้ำเพื่อการดำรงชีพ การอุปโภคบริโภคในครัวเรือน การเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อการยังชีพ ถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐต้องจัดให้ทั่วถึงและเป็นธรรมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

มาตรา ๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งมีน้ำพุเกิดขึ้นหรือมีน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติ ไม่ว่าบนดินหรือใต้ดิน ย่อมมีสิทธิเก็บกักหรือใช้น้ำนั้นได้เท่าที่จำเป็นแก่ประโยชน์ในที่ดินของตน

หมวด ๒

องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ส่วนที่ ๑

คณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “ กนช.” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานคนที่สาม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงพลังงาน อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้แทนผู้ใช้น้ำจำนวนสามคน ผู้แทนลุ่มน้ำจำนวนสามคน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนสามคน ผู้แทนองค์กรเอกชนจำนวนหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกสี่คน เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ

การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้คัดเลือกและแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๑๐ ให้องค์กรผู้ใช้น้ำ คณะกรรมการลุ่มน้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรเอกชนคัดเลือกผู้แทนในส่วนของตนเพื่อให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็น กนช. ตามมาตรา ๕

หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกผู้แทนแต่ละส่วนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ให้คณะรัฐมนตรีใช้ดุลพินิจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ จำนวนสี่คน ให้กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับคัดเลือกตามมาตรา ๑๐ จัดให้มีการประชุมร่วมกันเพื่อคัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลที่จะให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชนได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๐

หากยังไม่มีกรคัดเลือกและเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาตามวรรคสอง ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งบุคคลที่คณะรัฐมนตรีใช้ดุลพินิจแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง

ระยะเวลาหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาตามวรรคสอง และให้กรรมการอื่น ที่ได้รับการแต่งตั้งจาก คณะรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็น กนช. ไปพลางก่อน ทั้งนี้ให้ถือว่า กนช. มีกรรมการครบถ้วนและสามารถ ดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ได้

ให้สำนักงานเลขาธิการ กนช. ประสานงานให้มีการประชุมตามวรรคสอง

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๐ และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๐ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๑ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระ ติดต่อกันไม่ได้

มาตรา ๑๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งเมื่อครบวาระตามมาตรา ๑๒ กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการผู้แทนองค์กรเอกชนที่ได้รับการ คัดเลือกตามมาตรา ๑๐ และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๑ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ต้องกำพิภพขาดสติที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำ โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่กรรมการผู้แทนผู้ใช้น้ำ กรรมการผู้แทนลุ่มน้ำ กรรมการผู้แทนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการผู้แทนองค์กรเอกชน ที่ได้รับการคัดเลือกตามมาตรา ๑๐ และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามมาตรา ๑๑ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้เริ่มดำเนินการ ตามมาตรา ๑๐ หรือมาตรา ๑๑ แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่กรรมการนั้นพ้นจากตำแหน่ง และ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๕ กนช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) กำหนดมาตรการ แนวทาง เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับดำเนินการตามนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๓) กำหนดระเบียบการจัดสรรทรัพยากรน้ำ จัดลำดับความสำคัญเพื่อการจัดสรรทรัพยากรน้ำ กำหนดสิทธิในทรัพยากรน้ำของแต่ละลุ่มน้ำ รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตใช้ และจัดสรรทรัพยากรน้ำขององค์กรผู้ใช้น้ำ

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้บริการน้ำ

(๕) กำหนดขอบเขตลุ่มน้ำ และจัดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๖) กำหนดให้หน่วยงานต่าง ๆ มีการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำ และให้มีการประสานแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำระหว่างหน่วยงาน

(๗) จัดให้มีประมวลกฎหมายทรัพยากรน้ำ และปรับปรุงให้ทันสมัยอยู่เสมอ

(๘) จัดให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

(๙) จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการในสภาวะวิกฤต

(๑๐) ดำเนินการไกล่เกลี่ยและพิจารณาวินิจฉัยข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

(๑๑) ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้ใช้น้ำตามที่ กนช. เห็นสมควร

(๑๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดสรรรายได้ และเงินอุดหนุน

(๑๓) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำกฎ ระเบียบ ประกาศ และคำสั่ง เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งการประสานการปฏิบัติตามนโยบาย แผน และการใช้บังคับ กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

(๑๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๑๖ กนช. มีอำนาจออกระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการในการกำหนดขอบเขตลุ่มน้ำ และการจัดตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตามมาตรา ๑๕(๕)

ระเบียบ หลักเกณฑ์ ขั้นตอนและวิธีการตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๑๗ การประชุมของ กนช. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้ประธาน กนช. เป็นประธานในที่ประชุม ถ้าไม่มีประธาน กนช. หรือประธาน กนช. ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการคนที่หนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ถ้าไม่มีประธาน กนช. หรือประธาน กนช. ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และรองประธาน กนช. คนที่หนึ่งไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน กนช. คนที่สองทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม

ถ้าไม่มีประธาน กนช. หรือประธาน กนช. ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ และรองประธาน กนช. คนที่หนึ่งและคนที่สอง ไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ กนช. ที่มาประชุมเลือก กนช. คนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่ กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้น ไม่มีสิทธิเข้าประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ กนช. อาจมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นผู้รับผิดชอบ ในกิจการด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของ กนช. เพื่อเสนอรายงานต่อ กนช. หรือดำเนินการตามที่ กนช. มอบหมายก็ได้

มาตรา ๑๘ กนช. มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ หรือมอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่ได้รับมอบหมายได้ ทั้งนี้ วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ กนช. กำหนด

มาตรา ๑๙ ให้ กนช. ได้รับค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายอื่นในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ ตามมาตรา ๑๘ คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสถานะวิกฤต และคณะกรรมการการประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปตามที่ กนช. กำหนด

มาตรา ๒๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ กนช. คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ ส่งเอกสาร หรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาพิจารณา ตลอดจนเชิญบุคคลใดมาชี้แจง ให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือให้ส่งเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้องได้

ส่วนที่ ๒

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรา ๒๑ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตั้งที่สำนักงานนายกรัฐมนตรี มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ทำหน้าที่เลขานุการให้แก่ กนช.

(๒) รับเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้ใช้น้ำ

(๓) เสนอความคิดเห็น และจัดทำนโยบายและแผน มาตรการ แนวทาง ในการจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง และเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ การคุ้มครอง การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ

(๔) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งจัดตั้งโดย กนช.

(๕) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนและโครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำต่อ กนช.

(๖) เสนอแนะการจัดทำกฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง กำกับดูแล ประเมินผล และติดตามตรวจสอบการดำเนินการใด ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งประสานการปฏิบัติตามนโยบาย แผน และการใช้บังคับกฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ของหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรน้ำ

(๗) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินการต่าง ๆ

(๘) รวบรวมและจัดเตรียมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ และริเริ่มกิจกรรมหรือ โครงการใด ๆ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของ กนช.

(๙) ศึกษา วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ รวมทั้งสร้างความเข้าใจ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการ การอนุรักษ์ การคุ้มครอง และการฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ

(๑๐) ประสานงานติดตาม ประเมินผล และเร่งรัดผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปตามแนวทางและนโยบายในการจัดการทรัพยากรน้ำ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลสารสนเทศทรัพยากรน้ำของหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(๑๑) ดำเนินการ สำรวจ และขึ้นทะเบียน องค์การผู้ใช้น้ำ ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งประสานและติดตามการดำเนินการ

(๑๒) จัดทำค่าของจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของ กนช.

(๑๓) ปฏิบัติการใด ๆ ตามที่ กนช. มอบหมาย

ส่วนที่ ๓

ลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรา ๒๒ การกำหนดลุ่มน้ำให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยพิจารณาสภาพพฤกษศาสตร์ สภาพภูมิศาสตร์ ระบบนิเวศน์ และการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงวัฒนธรรม จารีตประเพณี และวิถีชีวิตของประชาชนด้วย

พระราชกฤษฎีกาดังกล่าววรรคหนึ่งให้มีแผนที่แสดงเขตลุ่มน้ำแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๒๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๓ แล้ว ให้ กนช. แต่งตั้ง คณะกรรมการลุ่มน้ำประจำลุ่มน้ำนั้น ประกอบด้วย

- (๑) ผู้แทนหน่วยงานของรัฐ จำนวนสิบคน
- (๒) ผู้แทนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตลุ่มน้ำนั้นที่คัดเลือกกันเอง จำนวนสามคน
- (๓) ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำนั้นที่คัดเลือกกันเอง จำนวนเจ็ดคน
- (๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ ในด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือที่เกี่ยวข้อง จำนวนสี่คน

คุณสมบัติและวิธีการสรรหากรรมการดังกล่าว ให้เป็นไปตามแนวทางที่ กนช. กำหนด ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการและเลือกกรรมการ อีกสองคนเป็นรองประธานกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการลุ่มน้ำเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๒๔ กรรมการลุ่มน้ำมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้อีก ติดต่อกันไม่เกินสองวาระ

มาตรา ๒๕ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการลุ่มน้ำตามมาตรา ๒๔ พ้นจาก ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) กนช. มีมติให้ออกเพราะบกพร่อง ไม่สุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติ เสื่อมเสียหรือ หย่อนความสามารถ

- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐหรือผู้บริหารองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
- (๖) ถูกได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความคิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือความผิดฐานหมิ่นประมาท

มาตรา ๒๖ ให้นำมาตรา ๑๔ มาใช้บังคับกับคณะกรรมการลุ่มน้ำด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยทั่วไปในเขตลุ่มน้ำ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนแม่บทการพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำเสนอและขอคิดเห็นเกี่ยวกับแผนงานและโครงการต่อ กนช.

(๒) กำหนดแผนการใช้ น้ำ และจัดสรรน้ำรวมถึงจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำ และ กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบในการพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ ทั้งนี้ ภายใต้กรอบและแนวทางที่ กนช. กำหนด

(๔) พิจารณาคำขออนุญาตการใช้น้ำประเภทที่ ๑

(๕) รับเรื่องร้องทุกข์ โทก่กล่และชี้ขาดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำ

(๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำ หรือตามที่ กนช. มอบหมาย

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขาเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในเขตท้องที่ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำกำหนดในเขตลุ่มน้ำที่ตนรับผิดชอบได้ตามความจำเป็น โดยเสนอความเห็นชอบต่อ กนช.

จำนวน องค์ประกอบ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่ กนช. กำหนด

มาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขาที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแผนงานและ โครงการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำสาขาต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของแผนแม่บท การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ

(๒) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย

(๓) ให้ความเห็นประกอบ การอนุญาตการใช้น้ำประเภทที่สอง ในเขตลุ่มน้ำสาขาต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน การให้ความรู้และรณรงค์ การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้น้ำ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำสาขา

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

มาตรา ๓๐ ให้นำมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับกับการประชุมและ การดำเนินการของคณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขาด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๑ เมื่อ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำใดแล้ว ให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ สังกัดสำนักงาน กนช. โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรผู้ใช้น้ำ จัดทำแผนแม่บท และบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้น้ำ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกฎหมายเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำ ในเขตลุ่มน้ำนั้น

(๒) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำเพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนแม่บท การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำนั้น

(๓) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำนั้น

(๔) สนับสนุนและส่งเสริมให้ความรู้ และรณรงค์การสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในการใช้น้ำ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำนั้น

(๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการลุ่มน้ำมอบหมาย

หมวด ๓

องค์กรผู้ใช้น้ำ

มาตรา ๓๒ หากพื้นที่ใดมีผู้ใช้น้ำรวมกลุ่มกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เกี่ยวกับ การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ของตนเอง สามารถจดทะเบียนเพื่อจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำได้

ให้องค์กรผู้ใช้น้ำซึ่งได้จดทะเบียนตามวรรคหนึ่งมีฐานะเป็นนิติบุคคล

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอจดทะเบียน และการอนุมัติให้จัดตั้งองค์กร ผู้ใช้น้ำ ให้กำหนดในกฎกระทรวง

องค์กรผู้ใช้น้ำที่ไม่จดทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ไม่ถูกคัดสิทธิในการได้รับการจัดสรรน้ำ ในกรณีที่เกิดภาวะขาดแคลนน้ำ ตามมาตรา ๕๕

มาตรา ๓๓ องค์กรผู้ใช้น้ำซึ่งได้จดทะเบียนตามมาตรา ๓๒ และกลุ่มผู้ใช้น้ำตามจารีต ประเพณีแห่งท้องถิ่น มีสิทธิเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ โดยการประสานงานและทำงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๓๔ องค์กรผู้ใช้น้ำ อาจขออนุญาตใช้ และมีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรน้ำให้แก่ สมาชิกของตน ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กนช. กำหนด

มาตรา ๓๕ บทบัญญัติมาตรา ๓๒ ถึงมาตรา ๓๔ ย่อมไม่คัดสิทธิผู้ใช้น้ำที่จะรวมตัวกัน เป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำตามจารีตประเพณีแห่งท้องถิ่นหรือกลุ่มผู้ใช้น้ำในรูปแบบอื่น

หมวด ๔
นโยบายทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๓๖ ให้ กนช. มีอำนาจกำหนดนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บรรจุนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติดังกล่าวลงในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในโอกาสแรกที่สามารถทำได้

นโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติควรประกอบด้วย การจัดสรรน้ำ การชลประทาน การบริหารจัดการพื้นที่แหล่งน้ำ การบริหารจัดการน้ำท้องถิ่น การบริหารจัดการ ความมั่นคง ความเสี่ยงและการบรรเทาวิกฤต การประเมินและติดตามผล

มาตรา ๓๗ เพื่อให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างบูรณาการในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน กนช. พึงจัดให้มีนโยบาย ระเบียบ หรือข้อบังคับในการจัดการทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกันในทุกด้านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

หากมีการกำหนดนโยบายทรัพยากรน้ำไว้ แต่ยังไม่มีความหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับในเรื่องนั้น กนช. พึงจัดให้มีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับให้สอดคล้องครบถ้วนกับนโยบายนั้นอย่างบูรณาการ

หากมีกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ แต่ยังไม่มีความหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับในเรื่องนั้น กนช. พึงจัดให้มีนโยบายทรัพยากรน้ำในเรื่องนั้น ให้สอดคล้องครบถ้วนกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับนั้นอย่างบูรณาการ

มาตรา ๓๘ ในการจัดทำนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ให้ กนช. แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่ กนช. กำหนด ให้นำมาตรา ๑๗ ถึงมาตรา ๒๐ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้ กนช. นำผลการรับฟังความคิดเห็นดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติคือ

นโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาตินั้น เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีความบังคับใช้ได้

มาตรา ๔๐ ให้ กนช. กำหนดระเบียบการจัดสรรน้ำในสภาวะปกติ การจัดสรรน้ำในสภาวะวิกฤติ และจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม การใช้และการบริการน้ำขนาดใหญ่ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการกักเก็บน้ำ โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมและ

สมเหตุสมผล เพื่อให้การใช้น้ำมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน และเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง

ระเบียบการจัดสรรน้ำและจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๑ ให้ กนช. ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และต้องปรับปรุงนโยบายดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เปลี่ยนแปลงไป

หมวด ๕

การพัฒนา พื้นฟู คุ้มครองและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๔๒ กนช. มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้การทำโครงการประเภทใดหรือขนาดใด รวมทั้งการพิจารณาอนุญาตให้ทำโครงการหรือกิจกรรมดังกล่าวภายในลุ่มน้ำที่อาจส่งผลกระทบต่อลุ่มน้ำ ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในลุ่มน้ำ ก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต

ประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในลุ่มน้ำด้วย

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองพื้นที่ต้นน้ำลำธาร รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ต้นน้ำลำธารเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ได้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔๔ ให้กรมทรัพยากรน้ำรับผิดชอบในการจัดให้มีแผนที่พื้นที่กลุ่มลุ่มน้ำ พื้นที่ลุ่มน้ำ จัดทำข้อมูลทะเบียนแหล่งน้ำธรรมชาติ พื้นที่ต้นน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ เส้นทางน้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม แนวเขตลุ่มน้ำ และการใช้น้ำให้ชัดเจน

ให้กรมทรัพยากรน้ำทำแผนพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำตามนโยบายของ กนช. รวมทั้งจัดให้มีการทบทวนและปรับปรุงข้อมูลตามวรรคหนึ่ง เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการและการบำรุงรักษาทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

มาตรา ๔๕ หากการใช้ทรัพยากรน้ำของบุคคลใดก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นหยุดหรือลดการใช้ทรัพยากรน้ำนั้นเป็นการชั่วคราว เพื่อเป็นการป้องกันหรือบรรเทาปัญหาดังกล่าวได้

หมวด ๖

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทางน้ำชลประทาน

มาตรา ๔๖ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การจัดหา การพัฒนา การบริหารจัดการ การฟื้นฟูและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในทางน้ำชลประทานให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง

มาตรา ๔๗ ในการจัดสรรน้ำและพิจารณาการขออนุญาตใช้น้ำจากทางน้ำชลประทานตามกฎหมายว่าด้วยการชลประทานหลวง ให้กรมชลประทานหรือผู้มีอำนาจปฏิบัติตามแผน หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการจัดสรรน้ำที่ กษช. กำหนด

ในการจัดทำแผน หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการจัดสรรทรัพยากรน้ำ และพิจารณาอนุญาตการใช้น้ำตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์เดิมในการจัดทำโครงการชลประทาน ตลอดจนภาระข้อมูลพันตามสัญญาระหว่างกรมชลประทานกับบุคคลที่สามด้วย

หมวด ๗

การบริหารจัดการน้ำท้องถิ่น

มาตรา ๔๘ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่จัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ร่วมกับองค์กรผู้ใช้ไ้ ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมและประชาชน ให้สอดคล้องกับนโยบายทรัพยากรน้ำและต่อน้ำ รวมทั้งการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวกกับผู้เกี่ยวข้อง

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำทะเบียน แผนที่ และข้อมูลสารสนเทศ คลองฝาย อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก แหล่งน้ำขนาดเล็กในพื้นที่ และกำหนดแผนงาน งบประมาณ และการดำเนินงานในการดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานงานกับคณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะอนุกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขา เพื่อการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งน้ำ และการชลประทาน

มาตรา ๔๙ ในการจัดการทรัพยากรน้ำ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คำปรึกษา ประสานงาน และจัดการร่วมกับองค์กรผู้ใช้ไ้ ตามพระราชบัญญัตินี้

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรน้ำตามกฎหมายอื่น

หมวด ๘
การบริหารจัดการน้ำใต้ดิน

มาตรา ๕๐ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การบริหารจัดการน้ำใต้ดินให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

มาตรา ๕๑ ในกรณีเกิดสภาวะวิกฤต ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลประสานงานและรายงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำใต้ดินต่อ กนช.

หมวด ๙
การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ

มาตรา ๕๒ การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำให้คำนึงถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ใช้น้ำเพื่อการดำรงชีพและการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศเป็นลำดับแรก

มาตรา ๕๓ กนช. มีอำนาจกำหนดมาตรฐานในการให้บริการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคแก่ประชาชน รวมทั้งการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการให้สัมปทานการให้บริการน้ำของหน่วยงานของรัฐ

มาตรา ๕๔ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ การใช้น้ำแบ่งเป็นสองประเภท คือ

(๑) การใช้น้ำประเภทที่ ๑ ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อการเกษตรหรือการเลี้ยงสัตว์เพื่อการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การผลิตพลังงานไฟฟ้า การประมง และกิจการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ การใช้น้ำประเภทที่ ๑ ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการลุ่มน้ำที่เกี่ยวข้อง

(๒) การใช้น้ำประเภทที่ ๒ ได้แก่ การใช้น้ำเพื่อกิจการขนาดใหญ่ที่ใช้น้ำปริมาณมากหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนน้ำหรือครอบคลุมพื้นที่อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ การใช้น้ำประเภทที่ ๒ ต้องได้รับอนุญาตจาก กนช.

การใช้น้ำตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเป็นสำคัญ

มาตรา ๕๕ เพื่อประโยชน์ในการให้บริการน้ำ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจออกกฎกระทรวง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าใช้จ่าช ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม การแก้ไข และการยกเลิกใบอนุญาตการให้บริการน้ำประเภทที่ ๑ สำหรับแต่ละลุ่มน้ำ

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม การแก้ไข และการยกเลิกใบอนุญาตการให้บริการน้ำประเภทที่ ๒

การกำหนดกฎกระทรวงตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเนืองถึงความสมดุลระหว่างปริมาณน้ำที่มีในลุ่มน้ำ และความต้องการใช้น้ำทั้งหมดในลุ่มน้ำ รวมถึงผลกระทบต่อการใช้น้ำของผู้ใช้น้ำภายในลุ่มน้ำและลุ่มน้ำข้างเคียง

หมวด ๑๐

การป้องกันและการแก้ไขภาวะวิกฤตน้ำ

มาตรา ๕๖ เมื่อเกิดสภาวะวิกฤตน้ำขึ้นในท้องที่ใด ให้นายกรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจออกประกาศสภาวะวิกฤตน้ำและพื้นที่

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤตเป็นผู้รับผิดชอบสั่งการ

มาตรา ๕๗ ให้ กนช. จัดให้มีคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤต

ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤตรับผิดชอบจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง กำหนดแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำขาดแคลน และจัดการทาดเวนแผน เพื่อประเมินผลการปฏิบัติงานรายปี

มาตรา ๕๘ ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำจัดเตรียมแผนการบริหารจัดการน้ำท่วมแบบบูรณาการ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขึ้นล่วงหน้า ทั้งกรณีปกติที่สามารถคาดหมายได้และกรณีน้ำท่วมโดยฉับพลัน

ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในเขตลุ่มน้ำ ความเหมาะสม

มาตรา ๕๙ เมื่อเกิดสภาวะวิกฤตน้ำแล้งอย่างรุนแรงขึ้นในท้องที่ใด ให้นายกรัฐมนตรี โดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจออกประกาศกำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตขาดแคลนน้ำได้

เมื่อมีประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤตมีอำนาจสั่งการ โดยมีอำนาจสั่งให้บุคคลใดลดหรืองดการใช้น้ำในกิจการที่กำหนดเป็นการชั่วคราวได้ และให้มีอำนาจนำน้ำนั้น ไปแบ่งปันแก่บุคคลอื่น

หากการแบ่งปันน้ำตามวรรคสอง เป็นการนำน้ำที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลใด ไปแบ่งปันแก่บุคคลอื่น จะต้องมีการจ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรมเพื่อความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่บุคคลซึ่งครอบครองน้ำนั้น

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องนำน้ำจากลุ่มน้ำหนึ่งไปยังอีกลุ่มน้ำหนึ่ง เพื่อบรรเทา
ภาวะขาดแคลนน้ำ หรือเพื่อประโยชน์ในการป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วม คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ
ในสภาวะวิกฤตมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการดังกล่าวได้เท่าที่จำเป็นในการบรรเทาภาวะขาดแคลนน้ำ หรือ
การป้องกันแก้ไขปัญหาน้ำท่วมนั้น

หากการดำเนินการตามวรรคหนึ่งก่อให้เกิดความเสียหาย ภาวะ หรือการขาดประโยชน์แก่ลุ่มน้ำ
ที่ถูกนำน้ำไป หรือลุ่มน้ำที่จำต้องยอมรับน้ำนั้นเข้ามา ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤต
กำหนดให้จ่ายค่าทดแทนอย่างเป็นธรรมให้แก่ลุ่มน้ำที่ได้รับความเสียหาย หรือต้องรับภาวะหรือ
ขาดประโยชน์นั้น หรือให้จัดทำโครงการเพื่อช่วยเหลือ พัฒนาลุ่มน้ำที่ได้รับความเสียหาย หรือต้องรับภาวะ
หรือขาดประโยชน์นั้นก็ได้

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่บุคคลใดเก็บกักน้ำไว้ตามความจำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้หรือ
กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือ
ความกฎหมายอื่น ถ้าเกิดภาวะขาดแคลนน้ำในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งหรือหลายท้องที่ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ
ของ กนช. มีอำนาจสั่งให้บุคคลซึ่งเก็บกักน้ำไว้ตามความจำเป็นดังกล่าวต้องเจียนน้ำเพื่อประโยชน์สาธารณะ
ความปริมาณและวิธีการที่กำหนด ในกรณีเช่นว่านี้ให้ผู้เก็บกักน้ำดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรม
จากการที่ต้องสูญเสียน้ำที่เก็บกักไว้ แต่ถ้าบุคคลใดเก็บกักน้ำไว้เกินกว่าความจำเป็น ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง
ความที่ห้ามสมควรเพื่อนำน้ำส่วนที่เกินมาใช้สอยเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยผู้นั้นจะเรียกร้องค่าใช้จ่ายหรือ
ค่าเสียหายใดๆ มิได้

มาตรา ๖๒ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมมลพิษทางน้ำ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช.
มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
เขตควบคุมมลพิษ พร้อมทั้งมาตรการเพื่อควบคุมและแก้ไขปัญหามลพิษดังกล่าว

ในการกำหนด การแก้ไข การเปลี่ยนแปลง หรือการยกเลิกมาตรฐานคุณภาพน้ำ มาตรฐาน
ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และเขตควบคุมมลพิษดังกล่าวในวรรคหนึ่ง รวมทั้งมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษ
ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เขตควบคุม
มลพิษ และมาตรการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการออกประกาศกำหนดมาตรฐาน
ควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เขตควบคุมมลพิษ และมาตรการแก้ไขปัญหามลพิษตามพระราชบัญญัตินี้
ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เขตควบคุม
มลพิษ และมาตรการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

มาตรา ๖๓ เมื่อเกิดสภาวะวิกฤต ให้ กนช. สามารถเข้าควบคุมการบริหารจัดการของผู้รับ
สัมปทานการให้บริการน้ำได้

มาตรา ๖๕ ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤตจัดทำรายงานการดำเนินการ
สาเหตุ และแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งและมลพิษทางน้ำ

หมวด ๑๑

การประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๖๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า "คณะกรรมการการประเมินและติดตามผล
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ" ประกอบด้วยกรรมการที่ กนช. แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ
ด้านทรัพยากรน้ำและผู้ใช้ น้ำ ซึ่งมีได้มีส่วนได้เสียโดยตรงกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำจำนวนไม่เกิน
๑๕ คน เพื่อทำการประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประจำปี โดยประเมินการบริหารสมคณน้ำ
ตามพื้นที่ การประสานงานและใช้ข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ความพึงพอใจและข้อร้องเรียนของประชาชน
การบังคับใช้กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ความม โขบายของ กนช. เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุง
การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๖๖ ให้คณะกรรมการประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทำการ
ประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในสภาวะวิกฤต และพื้นที่เสี่ยงภัยน้ำท่วม พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งประจำปี
โดยแบ่งการประเมินตามลุ่มน้ำ ทางน้ำชลประทาน และพื้นที่ต้นน้ำ และติดตามประเมินผลการดูแลรักษา
การพัฒนาทรัพยากรน้ำ และการใช้งบประมาณ ของหน่วยงานต่าง ๆ โดยแบ่งการประเมินตามลุ่มน้ำ ทางน้ำ
ชลประทาน พื้นที่ต้นน้ำ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คณะกรรมการประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จะต้องจัดทำรายงานผล
การประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประจำปีเสนอต่อ กนช. โดยเร่งด่วน

มาตรา ๖๗ ให้ กนช. จัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภา
ทุกสิ้นปีงบประมาณ รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลการดำเนินงานของ กนช. ในปีที่ผ่านมาแล้ว รวมทั้งคำชี้แจง
เกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

หมวด ๑๒

กองทุนทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๖๘ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งเรียกว่า "กองทุนทรัพยากรน้ำ" ขึ้นใน
กระทรวงการคลัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

(๑) สนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัย คຸ້ມครอง ฟື່ນฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ และทรัพยากรน้ำ
(๒) สนับสนุนและส่งเสริมการสร้างจิตสำนึก ผูกอบรวม และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการคຸ້ມครอง ฟື່ນฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำและทรัพยากรน้ำ

(๓) ช่วยเหลือสวัสดิการของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการพัฒนาทรัพยากรน้ำและสนับสนุนชุมชนที่มีส่วนร่วมในการคຸ້ມครอง ฟື່ນฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำ และทรัพยากรน้ำ

(๔) สนับสนุนการดำเนินงานของ กนช. คณะกรรมการลຸ້ມน้ำ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๕) จัดสรรเงินช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามที่คณะกรรมการบริหารกองทุนเห็นสมควร และโดยความเห็นชอบของ กนช.

(๖) กระทำกิจการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๕ กองทุนทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย

(๑) ทุนประเดิมที่รัฐบาลจัดสรรให้

(๒) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่ได้รับการจัดสรรจากงบประมาณเป็นรายปี

(๓) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้บริจาค

(๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(๕) ดอกผล หรือรายได้จากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำ

(๖) เงินอุดหนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในลຸ້ມน้ำตามอัตราส่วนที่ กนช. กำหนดโดยคำนึงถึงรายได้และฐานะการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

(๗) ส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(๘) ส่วนแบ่งค่าปรับที่ผู้ก่อมลพิษต้องจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นตามอัตราส่วนที่ กนช. กำหนด

(๙) ส่วนแบ่งค่าธรรมเนียมการอนุญาตใช้น้ำและค่าธรรมเนียมหรือค่าบริการการใช้น้ำตามอัตราที่ กนช. กำหนด

(๑๐) ส่วนแบ่งค่าปรับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๑๑) เงินอื่น ๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้

ทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำ ให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนทรัพยากรน้ำ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

ทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำ ไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี และบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กองทุนทรัพยากรน้ำ ในเรื่องทรัพย์สินของกองทุนมิได้

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนทรัพยากรน้ำได้มา โดยมีผู้บริจาคให้ หรือได้มาโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ตาม (๑) - (๑๑) ของทรัพยากรน้ำ ให้เป็นกรรมสิทธิ์ของกองทุนทรัพยากรน้ำ

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่กองทุนทรัพยากรน้ำได้มาโดยใช้จ่ายเงินรายได้ตาม (๑) - (๒) ให้ตกเป็นที่ราชพัสดุ แต่กองทุนทรัพยากรน้ำมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์ได้

มาตรา ๘๖ การรับ การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหาผลประโยชน์ การจัดการและการจำหน่ายทรัพย์สิน และการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินของกองทุนทรัพยากรน้ำ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กนช. กำหนด

ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนทรัพยากรน้ำ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ โดยที่มาและองค์ประกอบของคณะกรรมการ รวมทั้งรายละเอียด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบของ กนช.

หมวด ๑๓

ความรับผิดชอบแห่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำ

มาตรา ๘๗ ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำหรือใช้ทรัพยากรน้ำโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย ผู้นั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น

ถ้าความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำเกิดจากวัตถุหรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นพิษ ผู้ครอบครองหรือควบคุมวัตถุหรือสิ่งอื่นใดนั้นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้นแม้จะมีได้เกิดขึ้นโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อก็ตาม เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าความเสียหายนั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัย หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่

ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา นี้ให้รวมถึง

(๑) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการกำจัด เคลื่อนย้ายสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหาย หรือกระทำให้สิ่งนั้นหมดสภาพความเป็นอันตรายหรือความเป็นพิษ ตลอดจนการนำเอาของนั้นมาเก็บ ถัก หรือรักษาไว้

(๒) ค่าใช้จ่ายและค่าเสียหายที่เกิดจากการใช้งบประมาณของรัฐหรือแหล่งเงินทุนอื่นเพื่อจ่ายไปในการให้บำบัดฟื้นฟูและบรรเทาความเสียหายของทรัพยากรน้ำให้คืนกลับสู่สภาพเดิม

(๓) ค่าใช้จ่ายที่รัฐได้จ่ายไปในการช่วยเหลือบุคคล หรือทรัพย์สินของบุคคลอื่นเนื่องในความเสียหายนั้น

(๔) ค่าค่านินงานต่างๆ ของรัฐในการประเมินความเสียหายและประเมินค่าใช้จ่ายในการเยียวยาผลกระทบต่อทรัพยากรน้ำ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของบุคคล

(๕) ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่รัฐได้จ่ายในการดำเนินการใดๆ เพื่อให้ได้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย เช่น ค่าใช้จ่ายที่รัฐจ่ายเป็นค่าทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ค่าใช้จ่ายในการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีในศาล และค่าธรรมเนียมศาล

(๖) มูลค่าของทรัพยากรน้ำที่ต้องเสียหาย

(๗) ค่าเสียหาย จำนวนสี่เท่าของมูลค่าของน้ำที่ถูกใช้ไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

(๘) ค่าเสียหายต่อเมืองอื่นๆ อันที่จะเกิดในอนาคต

ให้กรมทรัพยากรน้ำเป็นผู้รับผิดชอบในการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำของรัฐตามมาตรา นี้ โดยให้พนักงานอัยการมีอำนาจและหน้าที่ดำเนินคดีในศาลตามที่กรมทรัพยากรน้ำมีคำขอ

มาตรา ๖๒- ในกรณีที่มีความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำเกิดจากการกระทำของลูกจ้าง ตัวแทน หรือผู้รับจ้าง ให้นายจ้าง ตัวการ หรือผู้ว่าจ้างของบุคคลนั้นต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายตามความในหมวดนี้ด้วย ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบของนายจ้าง ตัวการ และผู้ว่าจ้าง ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม-

ในกรณีที่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำเป็นนิติบุคคล ให้ผู้แทนนิติบุคคล กรรมการผู้มีอำนาจ หรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลดังกล่าวด้วย ถ้าการกระทำของผู้นั้น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมมีส่วนทำให้นิติบุคคลนั้นกระทำการดังกล่าว

หมวด ๑๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๑ ตามมาตรา ๕๔(๑) โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ (๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดใช้ทรัพยากรน้ำประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๕๔(๒) โดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตที่กำหนดตามมาตรา ๕๕ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามล้านบาท หรือทั้งจำ ทั้งปรับ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งที่ออกตามมาตรา ๒๐ คำสั่งรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๔๕ และ คำสั่งที่ออกตามมาตรา ๕๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดครอบครอง รุกฉ้อหรือปลูกสร้างสิ่งใดในแหล่งน้ำธรรมชาติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

การอนุญาตให้บุคคลใดครอบครอง รุกฉ้อหรือปลูกสร้างสิ่งใดในแหล่งน้ำธรรมชาติ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๑ ในระหว่างที่ กนช. ยังมิได้กำหนดขอบเขตลุ่มน้ำ หรือ ยังมิได้จัดตั้ง คณะกรรมการลุ่มน้ำในลุ่มน้ำใด ให้คณะกรรมการลุ่มน้ำตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหาร ทรัพยากรน้ำแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ตามเดิมในลุ่มน้ำนั้น ไปพลางก่อน ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๒ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำ ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำภาคปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำไปพลางก่อน ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัตินโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
พ.ศ....

๑. หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๒. เหตุผล

เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเกิดประสิทธิภาพ ควรมีกฎหมายที่เป็นแม่บทเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ ให้กฎหมายนี้เป็นกฎหมายกลาง สำหรับการใช่ การพัฒนา การบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และกำหนดพื้นที่ใช้บังคับของกฎหมายแก่ทรัพยากรน้ำทุกพื้นที่ทั่วประเทศ (มาตรา ๓)

๓.๒ กำหนดคำนิยามของถ้อยคำต่างๆในร่างพระราชบัญญัติ (มาตรา ๔)

๓.๓ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อให้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา ๕)

๓.๔ กำหนดพื้นที่ลุ่มน้ำเป็นพื้นที่จัดการทรัพยากรน้ำ (มาตรา ๖)

หมวด ๑
สิทธิในทรัพยากรน้ำ

๓.๕ กำหนดสิทธิการใช้น้ำของประชาชนในทรัพยากรน้ำที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (มาตรา ๗)

๓.๖ กำหนดสิทธิการเก็บกักหรือใช้น้ำของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่มีน้ำพุหรือน้ำไหลผ่านตามธรรมชาติ (มาตรา ๘)

หมวด ๒
องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๓.๘ ให้มีคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เรียกโดยย่อว่า “กนช.” ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และกรรมการจากกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนจากองค์กรต่างๆ

กำหนดหลักเกณฑ์การได้มาซึ่งคณะกรรมการ กนช. บางประเภท วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ของ กนช. การประชุมของ กนช. และคำต่อมแทนของ กนช. (มาตรา ๘ ถึงมาตรา ๒๐)

ส่วนที่ ๒
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

๓.๙ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ตั้งที่สำนักนายกรัฐมนตรีและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าว (มาตรา ๒๑)

ส่วนที่ ๓
ลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำ

๓.๑๐ กำหนดหลักเกณฑ์การพัฒนา กำหนดลุ่มน้ำ ที่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา (มาตรา ๒๒)

๓.๑๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ อำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขา (มาตรา ๒๓ ถึง มาตรา ๒๘)

๓.๑๒ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขา (มาตรา ๒๘)

๓.๑๓ กำหนดหลักเกณฑ์การประชุม อำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมาย และคำต่อมแทนของ คณะกรรมการลุ่มน้ำและคณะกรรมการลุ่มน้ำประจำสาขา (มาตรา ๓๐)

๓.๑๓ ให้มีการจัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการลุ่มน้ำและอำนาจหน้าที่ (มาตรา ๓๑)

หมวด ๓

องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๓.๑๔ กำหนดสิทธิในการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำและสิทธิในการเข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ และการขออนุญาตใช้น้ำ (มาตรา ๓๒ ถึง มาตรา ๓๕)

หมวด ๔

นโยบายทรัพยากรน้ำ

๓.๑๕ ให้ กนช. มีอำนาจกำหนดนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และให้บรรจุนโยบายดังกล่าวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยกำหนดส่วนประกอบของนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติด้วยว่าต้องประกอบด้วยอะไรบ้าง (มาตรา ๓๖)

๓.๑๖ กำหนดแนวทางเพื่อให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างบูรณาการ (มาตรา ๓๗)

๓.๑๗ กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการทำงานนโยบายทรัพยากรน้ำแห่งชาติ รวมถึงการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าว โดยให้ กนช. นำผลการรับฟังความคิดเห็นนั้นเป็นแนวทางในการจัดทำนโยบายด้วย (มาตรา ๓๘ ถึงมาตรา ๓๙)

๓.๑๘ ให้ กนช. กำหนดระเบียบการจัดสรรน้ำทั้งในภาวะปกติและในสภาวะวิกฤติ และจัดลำดับความสำคัญของการใช้น้ำเพื่อการต่างๆ (มาตรา ๔๐)

๓.๑๙ กำหนดให้ กนช. ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงนโยบายน้ำ (มาตรา ๔๑)

หมวด ๕

การพัฒนา พื้นฟู คุ้มครอง และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

๓.๒๐ ให้ กนช. มีอำนาจกำหนดประเภทและขนาดโครงการที่จะขออนุญาตทำโครงการหรือกิจกรรมภายในลุ่มน้ำที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นก่อน (มาตรา ๔๒)

๓.๒๑ ให้อำนาจรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ต้นน้ำลำธารเป็นพื้นที่คุ้มครองถึงแนวค้ำยม (มาตรา ๔๓)

๓.๒๒ ให้กรมทรัพยากรน้ำรับผิดชอบในการจัดให้มีแผนที่พื้นที่ต่างๆเกี่ยวกับน้ำ และ
แผนพัฒนาและอนุรักษ์พื้นที่แหล่งน้ำตามนโยบาย กนช. (มาตรา ๔๕)

๓.๒๓ ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. ในการสั่งให้มีการหยุดหรือลดการใช้
ทรัพยากรน้ำชั่วคราว (มาตรา ๔๕)

หมวด ๖

การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในทางน้ำชลประทาน

๓.๒๔ ให้การบริหารจัดการน้ำในทางน้ำชลประทานเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
ชลประทานหลวง เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายนี้ โดยการใช้และอนุญาตใช้น้ำ กรม
ชลประทานต้องปฏิบัติตามแผนที่ กนช. กำหนด (มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗)

หมวด ๗

การบริหารจัดการน้ำท้องถิ่น

๓.๒๕ กำหนดอำนาจในการจัดการทรัพยากรน้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา
๔๘ และมาตรา ๔๙)

หมวด ๘

การบริหารจัดการน้ำใต้ดิน

๓.๒๖ ให้การบริหารจัดการน้ำใต้ดินเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล เว้นแต่ที่บัญญัติ
ไว้ในกฎหมายนี้ กรณีเกิดสภาวะวิกฤติให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลรายงานต่อ กนช. (มาตรา ๕๐
และมาตรา ๕๑)

หมวด ๙

การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ

๓.๒๗ กำหนดหลักการจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ มาตราฐานการให้บริการน้ำเพื่อการ
อุปโภคบริโภค กำหนดประเภทการใช้น้ำ (มาตรา ๕๒ ถึงมาตรา ๕๔)

๓.๒๘ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข อัตราค่าใช้จ่าย ค่าบริการ ค่าธรรมเนียม การแก้ไขและการยกเลิกใบอนุญาต การให้บริการน้ำ (มาตรา ๕๕)

หมวด ๑๐

การป้องกันและการแก้ไขภาวะวิกฤติน้ำ

๓.๒๙ ให้นายกรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. มีอำนาจออกประกาศสภาวะวิกฤติน้ำ ให้ กนช. ตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤติ (มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗)

๓.๓๐ ให้อำนาจคณะกรรมการกุ่มน้ำจัดเตรียมแผนการบริหารจัดการน้ำท่วมแบบบูรณาการ (มาตรา ๕๘)

๓.๓๑ ให้อำนาจนายกรัฐมนตรีในการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตขาดแคลนน้ำและ กำหนดอำนาจคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในสภาวะวิกฤติ ทั้งในกรณีภาวะขาดแคลนและ ปัญหาน้ำท่วม (มาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐)

๓.๓๒ ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ กนช. สั่งให้ผู้ที่เก็บน้ำไว้ตามความจำเป็น เฉลี่ยน้ำเพื่อประโยชน์สาธารณะได้โดยให้ได้รับค่าตอบแทน (มาตรา ๖๑)

๓.๓๓ ให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ กนช. กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำ มาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด เขตควบคุมมลพิษ พร้อมทั้งมาตรการควบคุมและแก้ไข (มาตรา ๖๒)

๓.๓๔ เมื่อเกิดสภาวะวิกฤติ ให้ กนช. สามารถเข้าควบคุมการบริหารจัดการของผู้รับสัมปทานการให้บริการน้ำได้ (มาตรา ๖๓)

หมวด ๑๑

การประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

๓.๓๕ ให้มีคณะกรรมการประเมินและติดตามผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อทำการประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประจำปี และวิธีการประเมินผล และการรายงานผลต่อราชการ (มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖)

๓.๓๖ ให้ กนช. จัดทำรายงานประจำปีเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภา (มาตรา ๖๗)

หมวด ๑๒
กองทุนทรัพยากรน้ำ

๓.๓๖ ให้จัดตั้งกองทุนทรัพยากรน้ำขึ้นในกระทรวงการคลังและกำหนดวัตถุประสงค์ของกองทุน ส่วนประกอบของกองทุน วิธีการจัดการทรัพย์สินของกองทุน โดยมีคณะกรรมการบริหารกองทุนจัดทรัพยากรน้ำ มีอำนาจหน้าที่ในการควบคุมการจ่ายเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนทรัพยากรน้ำ (มาตรา ๖๘ ถึงมาตรา ๗๐)

หมวด ๑๓
ความรับผิดทางแพ่งในกรณีที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำ

๓.๓๗ กำหนดความรับผิดทางแพ่งสำหรับผู้ทิ้งใจหรือประมาทเลินเล่อทำโดยผิดกฎหมายทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำหรือใช้ทรัพยากรน้ำ โดยไม่มีสิทธิตามกฎหมาย (มาตรา ๗๑ และมาตรา ๗๒)

หมวด ๑๔
บทกำหนดโทษ

ตั้งแต่มาตรา ๗๑ ถึงมาตรา ๗๖

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๗๗ และมาตรา ๗๘